

ADULTS NORMALS, LLIBERTAT PER DECIDIR

Encara que l'autor té l'habilitat de defugir les evidències denotatives, no deixa d'haver-hi un pòsit ideològic sobre el desig de llibertat i la coacció del poder

Text: **Miquel Àngel Vidal**
mvidalpons@hotmail.com

A l'àmbit illenc, el teatre és ara per ara (i possiblement de manera definitiva si continuam amb la mateixa inèrcia dels darrers vint anys) el gènere literari amb més dificultats de supervivència. A pesar que la nòmina d'autors en la nostra llengua és quantitativament (i pot ser, fins i tot, qualitativament) la més important de qualsevol època, les escasses edicions, els pocs lectors, i sobretot el divorci absolut entre el teatre literari i el teatre representat (amb l'única excepció de quan autor i director coincideixen en una mateixa persona), fan que el declivi del teatre escrit comenci a ser alarmant. Per això s'ha de saludar efusivament que l'editorial Lleonard Muntaner, malgrat totes les

adversitats, s'hagi decidit a llançar una col·lecció de teatre. L'única solució viable per a la pervivència i difusió del nostre «teatre literari», ja que les obres dramàtiques dels autors mallorquins no es duen a escena, és que siguin publicades. Tant de bo que això acabi provocant un increment en el nombre de lectors de teatre i que l'afició a la lectura dramàtica creixi en lloc de minvar (com fa el nombre d'espectadors any rere any, sobretot des que els directors, obstinats en convertir-se en autors, castiguen el públic amb les seves llaunes) perquè en l'actualitat, lamentablement, els dramaturgs que no estan ficats dins alguna companyia tan sols poden aspirar a ser llegits.

El primer número d'aquesta nova col·lecció titulada Teatre és

Jaume Miró
Adults normals

Adults normals de Jaume Miró, que va guanyar el premi Mediterrània Pare Colom, 2009. A pesar de tenir sols 33 anys, Jaume Miró ja ha escrit vuit obres dramàtiques, de les quals ha publicat *Noctàmbuls* (2000), *El funeral d'en Singelpeu* (2004), *Fuga* (2004), *L'Atlàntida* (2006) i *Llata, història d'un retorn* (2008). *Adults normals*, sisena i darrera obra editada, tracta el tema de la llibertat. Quatre persones viuen recloses dins un pis sense voler tenir contacte amb l'exterior. La cap, a qui diuen "Mare" malgrat no ser la progenitora biològica, és la que ha imposat feines, costums i tradicions diàries als tres joves que viuen amb ella i que les obeeixen sense posar-les en qüestió. Milisa, que no sap llegir, és l'encarregat de castigar els altres dos (Pu i Timé)

si no compleixen amb els rituals establerts. El conflicte apareix quan Pu es qüestiona per què ha de seguir obeint cegament les normes imposades i decideix que li ha arribat l'hora d'emanciparse. Tot pensant ingènuament que és un adult lliure, exigeix que el deixin partir. El que provoca és una acció repressiva: La Mare, per mà de Milisa, adoptarà una resposta contundent i violenta per tal de no permetre que Pu s'independitzi. El desenllaç, que evidentment no desvetllarem, està en consonància amb l'interès del conflicte i compleix amb el que s'ha d'exigir al bon teatre escrit: sacsejar les consciències i fer reflexionar el públic.

Amb aquest argument i els quatre personatges tancats dins un pis, és del tot inevitable la transposició simbòlica. Encara que l'autor té l'habilitat de defugir les evidències denotatives, no deixa d'haver-hi un pòsit ideològic. Quan es fa teatre d'idees el risc de caure en el pamfletarisme és molt elevat, i tanmateix Miró procura allunyar-se del contingut doctri-

El desenllaç sacseja les consciències i fa reflexionar el públic

nari i senzillament pretén fer-nos reflexionar sobre el desig de llibertat i la coacció del poder. La concreció de les situacions (no sabem d'on vénen, ni per què s'ajuntaren ni què fan al pis els quatre personatges) i l'ambigüitat dels personatges són necessàries perquè la possible lectura simbòlica no es converteixi en arquetípica i, per tant, en reduccionista.

L'obra que transcorre en un sol espai, "la sala principal d'un pis perifèric", i amb tan sols quatre personatges, té una arquitectura senzilla, i a mesura que avança la tensió i el creixement del conflicte hi estan força aconseguits. Una peça, per tant, de lectura àgil i recomanable. Quant a la possible posada en escena, ja són figures d'un altre paner.

Adults normals
Jaume Miró

Leonard Muntaner Editor, Palma, 2010
105 pàgines / 12 €

UNA REIVINDICACIÓ DE LA LITERATURA ESPORTIVA

Text: **Pere Antoni Pons**
dantesllobina@hotmail.com

A diferència del que succeeix al món anglosaxó, el periodisme esportiu no està gaire ben vist a casa nostra. No són pocs els que el consideren un gènere d'estar per casa, del qual no se'n pot esperar res de gaire qualitat: ni informativa ni humana. A fomentar i a propagar aquest prejudici, hi han contribuït, i hi segueixen contribuint, molts periodistes esportius nefastos, sovint de Madrid, experts a tirar pedres sobre la pròpia teulada a còpia de convertir l'esport en un àmbit de bugaderes maquiavèliques o de trinxeraires ineptes i violents.

Amb tot, també hi ha hagut, i segueix havent-hi, sobretot a Catalunya, alguns periodistes que han aconseguit ser unànimement respectats. Per exemple, Puyal. Per a

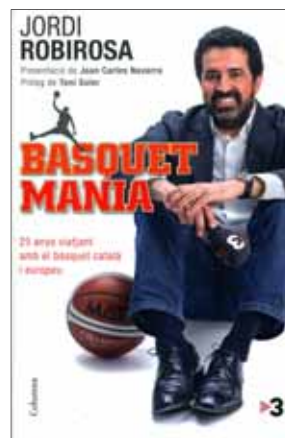
Ser periodista esportiu és, per a Jordi Robirosa, una vocació, però també una manera de ser al món

mi, apassionat des de sempre del futbol i del bàsquet, ara mateix hi ha dues mostres de periodisme esportiu que procur no perdre'm mai: les cròniques dels partits del Barça de futbol que fa Ramon Besa per a El País i les retransmissions de bàsquet de Jordi Robirosa i Nacho Solozábal a la Televisió de Catalunya.

Jordi Robirosa (Barcelona, 1958) fa més de vint-i-cinc anys que treballa a la televisió nacional catalana, temps durant el qual ha fet prop de mil cinc-centes retransmissions de bàsquet. També ha locutat esdeveniments relacionats amb esports tan dispars com ara el judo i l'atletisme, el handbol i el rugbi, la natació i el voleibol, el beisbol i el piragüisme: és la versatilitat del professional entusiasta. Fa cosa d'un any, Robirosa va publicar un llibre, *A prop de les estrelles de l'NBA*, en què relatava les seves experiències cobrint el bàsquet dels EUA. Ara ha repetit l'operació, però sobre el bàsquet català (ACB) i europeu (Eurolliga). El resultat es titula *Basquet-*

mania, i és de lectura obligatòria per a tot aquell que cregui que l'esport -aquí, el bàsquet- és, a més d'un gran espectacle, un reflex resumit, dens i excitant, de la vida.

El llibre està encapçalat per un doble pròleg, un signat per Juan Carlos Navarro i l'altre per Toni Soler, i consta de vint capítols. En tots i cada un dels textos, hi abunden les informacions interessants i rigoroses, les anècdotes impagables, les xafarderies significatives, les opinions ponderades però contundents, les reflexions sucoses i els breus retrats dels més diversos jugadors i entrenadors. El més destacable de tot plegat és, tanmateix, la passió encomanadissa amb què l'autor ofereix el seu relat: passió pel bàsquet, per la feina, per les persones i per la vida. Ser periodista esportiu és,

per a Robirosa, una vocació, però també una manera de ser al món.

Per als que, encara criatures, ens vàrem introduir en el bàsquet amb el Barça de la segona meitat de la dècada dels vuitanta i de primers dels noranta, aquell equip format per jugadors tan talentosos com

Sibilio, Epi i Jiménez, és inevitable que hi hagi un parell de capítols especialment entranyables. Són els dedicats a dues de les més grans figures d'aquell conjunt: Nacho Solozábal i Audie Norris. Robirosa té la virtut d'evocar la qualitat esportiva d'aquells jugadors i alhora d'oferir-ne, amb intimisme i emoció, un retrat personal esplèndid.

Un altre capítol excel·lent és aquell que ofereix un repàs a totes les *Final Four* perdudes pel Barça (sobretot contra la inoblidable Ju-

goplàstika de Kukoc), sempre per culpa d'una por escènica o d'una debilitat psicològica que l'entrenador, García Reneses, mai no va saber resoldre. Igualment excel·lents són el dedicat a Drazen Petrovic, el que explica amb tot detall la màgia de la copa del Rei i el que es titula *D'Istanbul a Tel-Aviv*, en què l'autor fa memòria del Joventut de Badalona de Villacampa, els germans Jofresa i companyia, que va ser el primer equip català a guanyar l'Eurolliga. Fidel a la seva concepció més nacional que partidista del bàsquet, Robirosa també dedica capítols al Girona, al Lleida i al Manresa. Interessantíssims i preocupants: com poden sobreviure els equips menors en un bàsquet com l'actual?

Escrit amb una prosa vivaç i directa, ferverosa i agíllsima, *Basquetmania* és una mostra excel·lent de literatura esportiva.

Bàsquetmania
Jordi Robirosa

Columna Edicions, Barcelona, 2011
264 pàg / 18 €